

2

Pedagogisch beleidsplan

1. Index

2. De basisfunctie van Psz. 't Hobbelpaard

- 2.2 Wat is een peuterspeelzaal
- 2.3 Wat zijn de pedagogische uitgangspunten
- 2.4 Wat zijn onze pedagogische doelstellingen

3. De ontwikkeling van de peuter

- 3.1 Inleiding
- 3.2 De opvoeding binnen de speelzaal
- 3.3 Het individuele kind in de groep

4. De houding van de leidster

- 4.1 Inleiding
- 4.2 De houding t.a.v. de peuter
 - # *Uitgaan van de eigenheid van het kind*
 - # *positief benaderen*
 - # *Consequent zijn*
 - # *Ontwikkelingssituaties scheppen*
 - # *Persoonlijke aandacht*
 - # *Bewustzijn van de eigen persoonlijkheid*
 - # *Vervanging bij ziekte en verlof.*
 - # *Mentorschap*

5. De ontwikkelingsgebied

- # *De verstandelijke (cognitieve) ontwikkeling*
- # *De taalontwikkeling*
- # *De sociaal-emotionele ontwikkeling*
- # *De motorische en zintuiglijke ontwikkeling*
- # *De creatieve ontwikkeling*
- # *De muzikale ontwikkeling*

6. Vroegtijdige onderkenning van ontwikkelingsstoornissen

- 6.1 inleiding
- 6.2 Gehandicapttenbeleid

7. Het beleid ten aanzien van ouders/verzorgers

- 7.1 Inleiding
- 7.2 Informatie-uitwisseling
- 7.3 Observatie en overdracht

2 DE BASISFUNCTIE VAN PEUTERSPEELZAAL "T HOBBELPAARD"

1 Inleiding

In dit hoofdstuk geven wij aan wat wij zien als basisfunctie van onze peuterspeelzaal.

De volgende aandachtspunten komen aan bod.

2.2 Wat is een peuterspeelzaal

2.3 Wat zijn de pedagogische uitgangspunten

2.4 Wat zijn onze pedagogische doelstellingen

2.2 Wat is een peuterspeelzaal

De stichting Doornse peuterspeelzaal (s.d.p.) beschouwt een peuterspeelzaal als een pedagogische voorschoolse basis voorziening.'

Het begrip basisvoorziening duidt op de visie dat de bereikbaarheid en toegankelijkheid gegarandeerd moet zijn voor in principe alle kinderen van twee jaar en vier maanden tot vier jaar.

Het woord 'pedagogisch' houdt in dat er binnen "t Hobbelpaard" gewerkt wordt vanuit de gedachte van professionaliteit met betrekking tot de ontwikkeling van jonge kinderen.

Elke leeftijdsfase vraagt om zijn eigen specifieke aandachtsgebieden en om leidsters die zijn geschoold en ervaren in het werken met jonge kinderen.

Het begrip 'voorschool' betekent dat we de peuterspeelzaal zien als een plek waar kan worden "ontmoet", "ontdekt" en "geleerd". Kortom een peuterspeelzaal waar "gespeeld" wordt.

Het schoolse leren is nadrukkelijk geen doel, maar uiteraard zal elk spelen een spelend leren zijn en bijdragen tot de ontwikkeling en ontplooiing van het kind.

Daarnaast is onze p.s.z een officiële VVE locatie.

Elke groep bestaat uit ten hoogste 16 peuters begeleidt door 2 leidsters. Een dagdeel bestaat uit 4 uur. Ouders bepalen zelf welk en hoeveel dagdelen hun peuter afneemt. Een groot deel komt 1 dagdeel, de meeste peuters komen 2 dagdelen en de VVE peuters komen 4 dagdelen.

2.3 Wat zijn de pedagogische uitgangspunten

Peuters komen naar de peuterspeelzaal om te spelen. Plezier staat voorop. Kinderen op deze leeftijd zijn spelende wezens en leren gebeurt door te spelen.

Wij zien de taak van de peuterspeelzaal vooral als pedagogische begeleiding. Vanaf januari 2018 valt de peuterspeelzaal wettelijk gezien onder kinderopvang, dit om de ouders in staat te stellen via de belastingdienst een deel van de kosten vergoed te krijgen. De opstelling en intentie van 't

Hobbelpaard veranderen echter niet. Wij zijn dus geen kinderopvang. Begeleiden en stimuleren van de ontwikkeling zijn het belangrijkste.

Kinderen zijn een zelfstandig individu. Ze vragen om een aanpak, omgang en hantering die bij hun individualiteit past. Daarnaast zal het leren omgaan met anderen en functioneren in een groep een vast gegeven zijn.

2.4 Wat is onze pedagogische doelstelling

Onze doelstelling is een bijdrage leveren aan en een stimulans zijn bij, de ontplooiingsmogelijkheden van peuters.

Dit betekent onder meer het stimuleren van de cognitieve- (verstandelijke), de sociaal-emotionele-, de motorische-, de zintuiglijke-, de taal-, de muzikale- en de creatieve ontwikkeling.

Dit gebeurt onder andere door het aanbieden van speelmogelijkheden met materiaal en andere kinderen die een aanvulling zijn op de mogelijkheden van de thuissituatie.

Hierbij spelen het aanbod van activiteiten, de keuze van het spelmateriaal, de inrichting van de speelzaal en van de buitenruimte en rol.

Daarnaast is de manier van werken, de houding en de inzet van de leidster een bepalende factor.

De peuter die de peuterspeelzaal bezoekt zal veelal voor het eerst afscheid moeten nemen van zijn of haar verzorger. Deze scheiding heeft vanzelfsprekend een tijdelijk karakter. Langzamerhand komt het kind los van de vertrouwde omgeving en leert het andere kinderen en volwassenen kennen, te aanvaarden en te waarderen. Het zal de wereld vol vertrouwen tegemoet treden.

3 DE ONTWIKKELING VAN DE PEUTER

3.1 Inleiding

Wij gaan er van uit dat elk kind uniek is en de drang heeft zich te ontwikkelen.

Wat ontwikkelt zich?

Wij zien dagelijks dat bijna alles aan een kind in ontwikkeling is. Ontwikkeling betekent dus voortdurende verandering.

Elk kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en zijn eigen tempo, op basis van aanleg en temperament (aard).

Hierbij speelt de omgeving een belangrijke rol.

3.2 De opvoeding binnen de speelzaal

De allereerste vraag moet zijn: "Voeden wij op binnen de speelzaal?"

Het allergrootste deel van de opvoeding gebeurt tijdens de thuissituatie.

De leidsters van "t Hobbelpaard" zullen echter, de dagdelen dat het kind op de speelzaal verblijft, een klein stukje van de opvoeding van de verzorgers overnemen.

Dit betekent ook dat de verantwoording voor het welzijn en de ontwikkeling van de peuter ten tijde van het verblijf op de speelzaal bij de leidsters ligt.

Willen kinderen zich optimaal ontwikkelen dan is een klimaat van veiligheid en vertrouwen noodzakelijk.

De leidsters houden rekening met de basisbehoeften van individuele kinderen, waarbij niet elke peuter dezelfde behoefte heeft. Er zullen dus accent verschillen zijn.

Een heel belangrijk uitgangspunt is de term "**help mij het zelf te doen**" van Maria Montessori. Daarbij pretenderen wij **niet** een Montessori peuterspeelzaal te zijn.

3.3 Het individuele kind in de groep

Voor de meeste kinderen is de peuterspeelzaal de eerste situatie waarbij ze deel gaan uitmaken van een groep leeftijdgenootjes.

De interesse in leeftijdgenootjes neemt toe. De peuterspeelzaal is bij uitstek de plek waar ze spelenderwijs leren hoe met elkaar om te gaan, op je beurt wachten, te delen enz.

Jonge kinderen kijken veel af van elkaar en imiteren gedrag van anderen. De groep is de stimulerende factor: Leren van elkaar.

Daarnaast blijft ieder kind een individu. Op de speelzaal leren kinderen het evenwicht te vinden tussen enerzijds het groepsbelang en anderzijds eigen belang.

In de groep leert de peuter ook het omgaan met volwassenen c.q. de leidsters.

4 DE HOUDING VAN DE LEIDSTER

4.1 Inleiding

In de peuterspeelzaal is de leidster een belangrijk persoon.

Wij werken zoveel mogelijk met vaste leidsters en bij ziekte vallen de leidsters voor elkaar in, waardoor de veiligheid, vertrouwdheid en continuïteit zoveel mogelijk gewaarborgd zijn.

Er zijn altijd twee leidsters op de groep. Dat zijn ervaren en gekwalificeerde krachten.

Zij zorgen voor een gezellige sfeer waarin de peuter zich thuis voelt.

Wij streven ernaar dat alle drie de leidsters alle peuters kennen zodat overleg optimaal is.

4.2 De houding t.a.v. de peuter

Uitgaan van de eigenheid van het kind

Een kind is een individu met een eigen wil, een eigen tempo en een eigen aard. Het is belangrijk dit te respecteren.

Elke peuter heeft het recht om op zijn eigen wijze in het leven te staan.

Het ene kind is van nature verlegen en kan goed alleen spelen, het andere kind is drukker of altijd bezig met andere kinderen.

Toch hebben beiden recht op hun plekje op de speelzaal.

Dat wil echter niet zeggen dat elke vorm van gedrag getolereerd wordt. Er zijn wel degelijk regels om de omgang met anderen en het functioneren in een groep mogelijk te maken en plezierig te laten verlopen.

positief benaderen

Onze visie is dat kinderen meer leren van positieve aandacht dan van negatieve aandacht.

Straffen is overwegend negatieve aandacht en zal zoveel als kan vermeden worden. Belonen versterkt het gevoel van eigenwaarde van het kind.

Wij werken daarom met dikke duimen kaarten.

Consequent zijn

Kinderen op deze leeftijd hebben behoefte aan vaste ritmes en structuren. Een consequente houding van de leidsters is daarbij van belang. Op de tafel staan mag nu eenmaal niet en de leidster zal daar dan ook op wijzen.

Om de structuur te waarborgen werken we met dagritme kaarten. En er hangen verkeersborden in het lokaal met daarop de 4 basisregels. Niet rennen, niet schreeuwen, niet slaan en Stop houd op!.

Ontwikkelingssituaties scheppen

De leidsters zijn voortdurend bezig situaties te creëren waarin de peuter de gelegenheid krijgt zich op verschillende gebieden te ontwikkelen. (deze komen later aan de orde)

Persoonlijke aandacht

Aandacht hebben voor en attent zijn op het geven van aandacht is belangrijk.

Ook of juist de kinderen die er niet om vragen. Goed luisteren naar elkaar en actief meedenken en luisteren zorgt voor meer begrip.

De leidsters hebben een persoonlijke band met elke peuter maar zij houden wel professionele afstand.

Bewustzijn van de eigen persoonlijkheid

Elke leidster brengt zichzelf mee met haar eigen -aard- ige heden en het is van belang dat ze zich hiervan bewust is.

De eigenheid van de leidsters is belangrijk net als bij de peuters.

We proberen de afgesproken regels zoveel mogelijk gelijklopend te interpreteren, maar toch zullen er altijd individuele verschillen blijven bestaan. Dit vinden wij juist wenselijk omdat peuters hiervan leren dat mensen verschillend zijn en dat elke volwassene anders reageert op een bepaalde situatie.

Vervanging bij ziekte en verlof.

Omdat wij het belangrijk vinden dat elke leidster, elk kind kent en ook andersom vervangen de leidsters elkaar bij ziekte en verlof. Zo blijft het aantal gezichten voor de kinderen beperkt. Er is wel een vaste inval leidster en ook zij is bekend bij de kinderen. Alleen in geval van extreme nood zal er gezocht moeten worden naar onbekende vervanging. Maar dan nog zal er altijd één bekende leidster op de groep aanwezig zijn. Elke dag wordt op het dagbord samen met de peuters gekeken welke leidsters er zijn. Hun foto wordt daarop geplaatst.

(dit is altijd hetzelfde, dus op maandagmorgen juf 1 en 2 op dinsdagmorgen juf 1 en 3 enz). Door dit systeem is er ook nooit sprake van overdracht op papier. Eén van de leidsters heeft nl het dagdeel ervoor ook voor een groep gestaan. Ook voor ouders is dit duidelijk. Hun peuter zit altijd bij juf 1 en 2 enz. Op feestdagen zijn alle 3 de leidsters aanwezig.. Peuters kunnen hierdoor nooit bij totaal onbekende leidsters komen. En dit geeft steun en vertrouwen.

Mentorschap

Vanaf januari 2018 verplicht de wv IKK ons tot het hebben van mentorschap. Dit houdt in dat elke peuter een leidster als mentor krijgt toegewezen. Zij is het directe aanspreekpunt voor ouders en hulpverleners voor deze peuter. Dat krijgen ouders op papier op het moment dat de speelzaalperiode begint. (zie bijlages). Dit neemt niet weg dat elke leidster elke peuter kent en begeleiden kan en zal. Daarnaast kan het zijn dat ouders met een andere leidster een betere band hebben en het wisselen van mentor kan dan een goede optie zijn. In de bijlage mentorschap wordt beschreven hoe wij het mentorschap vormgeven.

5.DE ONTWIKKELINGS GEBIEDEN

5.1 Inleiding

Onze peuterspeelzaal wil de kinderen ondersteunen bij de ontwikkeling. Spelen staat daarbij centraal en plezier in het spel staat voorop.

We onderscheiden een aantal ontwikkelingsgebieden. Een strikte scheiding van elkaar is niet altijd mogelijk omdat bij jonge kinderen de verschillende gebieden in samenhang ontwikkelen.

Voor de duidelijkheid hanteren we toch de volgende gebieden.

- # De verstandelijke (cognitieve) ontwikkeling*
- # De taalontwikkeling en de rekenontwikkeling*
- # De sociaal-emotionele ontwikkeling*
- # De motorische en zintuiglijke ontwikkeling*
- # De creatieve ontwikkeling*
- # De muzikale ontwikkeling*

In het navolgende deel zullen we de bovenstaande gebieden nader toelichten. Aan het eind van elk aspect vatten we samen hoe wij binnen "t Hobbelpaard" een bijdrage leveren aan de stimulering van de verschillende gebieden.

5.2 De Verstandelijke ontwikkeling

De periode tussen twee en zeven jaar wordt aangeduid als het "pre-operationele" stadium van de verstandelijke ontwikkeling.

Kenmerkend is dat het leren van begrippen daarin centraal staat. Kinderen leren in deze periode voorwerpen. Gebeurtenissen, mens en dier niet te beschouwen als afzonderlijke gevallen. Ze leren verbanden leggen en groeperen. Bijv. Aanvankelijk zeggen ze auto tegen elk voertuig op vier wielen. Later leren ze de verschillen te onderscheiden.

Leren is een vorm van geheugen. Jonge kinderen doen niets speciaals om dingen te onthouden. Leren gaat spelenderwijs. Ze leren via spel, pakken dingen vast, bekijken en ontdekken hoe het werkt. Spelenderwijs leren ze begrippen als boven en onder of groot en klein.

Een ander kenmerk is van de peuterleeftijd is dat voor kinderen fantasie en werkelijkheid nog door elkaar lopen.

Gaandeweg de ontwikkeling leert het kind steeds meer fantasie van werkelijkheid te onderscheiden. Oorzaak en gevolg worden steeds duidelijker.

Samengevat

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen op een kind-eigen wijze leren

Het leren zal plaats vinden door spelen, fantaseren en ontdekken. Door het omgaan met materiaal, speelgoed en de wereld en mensen om hen heen.

Uiteraard is er veel speelgoed aanwezig dat stimuleert en bevordert. De leidster is daarbij de ondersteunende factor

5.3 a De Taalontwikkeling

Taal betekent communicatie met de omgeving. Eigenlijk beginnen kinderen al vanaf hun geboorte met het ontwikkelen van taal. Aanvankelijk door huilen, later door kraaien.

Op de leeftijd van twee jaar heeft de gemiddelde peuter al een woordenschat van 200 woorden.

De uitbreiding hiervan verloopt vanzelfsprekender als er veel met hen gepraat wordt.

Kinderen leren het meest als iemand actief reageert op hetgeen ze zeggen. Dat kan gebeuren in de vorm van een vraag, een bevestiging of een compliment.

Tweejarigen lijken het spel van de communicatie al goed te begrijpen. Ze praten vaak tegen iemand die in de buurt is. Komt er geen respons dan herhalen ze wat ze gezegd hebben, vaak tot er wel een antwoord volgt.

Peuters van drie jaar kunnen over het algemeen al bijzinnetjes verwerken in een zin. Zij communiceren ook met elkaar. Vaak blijkt dat kinderen begrijpen wat een ander kind wil of bedoeld.

De uitbreiding van de woordenschat gaat razendsnel.

Het is belangrijk goed te luisteren, veel te herhalen en eventueel verkeerd uitgesproken woorden in een eigen zin te herhalen. Niet verbeteren!

Kenmerken die de leidster toepast om de taalontwikkeling te stimuleren:

- Geeft ruimte tot interactie van de peuters onderling
- Zorgt voor ruimte tot interactie met de peuter 1 op 1
- Zorgt voor ruimte tot interactie in een kleine groep
- Zorgt voor interactie in de kring. Iedereen krijgt de tijd en ruimte om in de kring zijn of haar woordje te kunnen doen.
- Stimuleert het spreken in de groep.
- Eigenheid wordt gerespecteerd. Niet iedereen kan en durft in de groep te spreken.

*Samengevat

Wij vinden het van belang veel met kinderen te praten. Dat gebeurt door kinderen onderling en kinderen en leidster.

Communicatie wordt gestimuleerd o. a. door te vertellen, te zingen enz.

Dit wordt uitgebreid behandeld in het werkplan.

Nogmaals herhaling is van belang en bevordert de taalvaardigheid. Maar ook dit alles verloopt spelenderwijs.

5.3 b De Rekenontwikkeling

In de eerste levensjaren ontwikkelen kinderen hun woordenschat en bouwen ze hun eerste zinnen. Op dat moment maken kinderen ook al kennis met verschillende rekenbegrippen. Te denken valt aan: hier, daar, boven, onder, op, tussen, erin, eruit etc. Met begrip van tijd leren jonge kinderen onderscheid maken tussen nu en straks, dag en nacht. Later komen daar nog begrippen bij als licht en zwaar, kort en lang, dik en dun. Vervolgens ontwikkelen jonge kinderen begrippen met betrekking tot hoeveelheden, zoals veel, weinig, erbij en eraf. Het besef van hoeveelheid ontstaat als de peuters gaan tellen. Het bewust en goed hanteren van de taal, in combinatie met de bijbehorende handelingen, is de basis voor een goede ontwikkeling van rekenen en taal.

Echte "rekenlessen" worden natuurlijk niet gegeven. In onze gebruiksdoelen hanteren we de term rekenprikkel.

De rekenontwikkeling verloopt langs drie domeinen van rekeninhouden:

Getalbegrip, Meten en Meetkunde.

Deze verschillende (deel)domeinen komen soms specifiek, maar meestal in samenhang aan de orde.

*Ontwikkelen van **getalbegrip** betekent dat jonge kinderen de verschillende deelaspecten van getallen en inhouden leren. Zij doen kennis, inzicht en vaardigheden op en leren deze in getal-situaties toepassen en verdiepen zo getalbegrip.*

***Meten** is gericht op het kwantificeren van onze fysieke omgeving. De nadruk ligt op het beschrijven van die wereld met meetgetallen, bijvoorbeeld hoe lang is de afstand tussen plaatsen,*

De Onderwijsleerfasen bij het meten zijn:

- 1. Ervaren en voorstellen*
- 2. Verklaren (af en toe in groep 2)*
- 3. Verbinden (pas in de hogere groepen)*

*Bij **meetkunde** gaat het om het begrijpen van de ons omringende ruimte in de meest brede zin van het woord. Het heeft betrekking op de drie- en tweedimensionale wereld en de bijbehorende vormen en figuren*

Met als doel dat kinderen hun ruimtelijke voorstellings- en redeneervermogen ontwikkelen

Het accent ligt op:

- Onderzoeken, experimenteren en manipuleren
- Voorspellen en ervaren
- Verkennen van eigenschappen

Kenmerken die de leidster toepast om de rekenontwikkeling te stimuleren:

- brengt een doelgericht betekenisvol rekenprobleem in (een vraag, een probleem, een conflict, een uitdaging), waardoor kinderen aan het denken worden gezet.

- Geeft ruimte voor ervaren, onderzoeken, experimenteren, handelen op verschillende niveaus (met betekenisvolle materialen)
- Daagt uit tot interactie tussen jonge kinderen en begeleid dit met de juiste (reken)taal.
- Zorgt voor open, betrokken, zinvolle vragen en interventies die jonge kinderen aanzetten tot denken, redeneren en wiskundig actief zijn.
- Geeft feedback op oplossingen, redeneringen, dat wat kinderen laten zien, zeggen, doen zodat kinderen ervan leren.
- Vat met de jonge kinderen samen wat ze ontdekt, geleerd, gezien hebben en wat je zelf gezien hebt, op een bij de jonge kinderen passend niveau.

Samengevat

Wij vinden het van belang veel met kinderen te oefenen. Dat gebeurt door een actieve leidster-kind dialoog. Zowel in de één op één situatie als in het kring gebeuren.

De vrije weken na een thema worden meestal gebruikt om deze rekenprikkel sextra te stimuleren en te toetsen

5.4 De Motorisch-Zintuiglijke ontwikkeling

Vaak worden begrippen motoriek en sensoriek (zintuigen) samen gebruikt als sensomotoriek.

Dit heeft te maken met het feit dat de motoriek en de zintuigen zich altijd in samenhang ontwikkelen.

Voor de duidelijkheid worden ze nu gescheiden en gaan we op elk apart in.

Bij de motorische ontwikkeling maken we onderscheid tussen grove en fijne motoriek.

Onder de groep motoriek verstaan we grote gebaren met hulp van de spiergroepen dicht bij de romp: zwaaien, bukken, traplopen, fietsen enz.

Fijne motoriek zijn de bewegingen die je met hand en vingers maakt: het pakken van speelgoed, leggen van een puzzel, bouwen met duplo, rijgen van kralen enz.

De motorische ontwikkeling begint bij grove bewegingen en loopt een stap voor op de daarmee in verband staande fijne motoriek.

In de peuterspeelzaal is heel duidelijk merkbaar dat driejarigen motorisch vaardiger zijn dan tweejarigen. Waarbij moet worden opgemerkt dat ook hier iedere peuter zich in eigen tempo ontwikkelt. De uitzondering bevestigt de regel.

De motorische ontwikkeling verloopt spelenderwijs, d.w.z. het kind gaat vaardigheden beheersen door oefening. Door klimmen, klauteren, springen, rennen, krassen, tekenen enz.

Wat betreft de ontwikkeling van de zintuigen, willen we de volgende zintuiglijke functies onderscheiden: Zien, horen, voelen, ruiken en proeven

Peuters begrijpen en ontdekken de wereld om hen heen door hun zintuigen. Ze zijn ingesteld op het hanteren en ervaren van dingen. Gaandeweg de ontwikkeling zullen ze deze ervaringen ook gaan benoemen.

Allereerst is er het zien en horen, maar het voelen van een object en het leren onderscheiden van glad en ruw of hard en zacht is belangrijk op hun ontdekkingstocht.

Samengevat

Bij het kiezen van spel materiaal moeten we dus rekening houden met de behoefte van de peuter om zijn motoriek te ontwikkelen. We hebben een klimrek, fietsen, gymmateriaal enz. Daarnaast natuurlijk veel bewegingsspelletjes.

De fijne motoriek vraagt materiaal als puzzels, kralen, lijm en kwast enz.

De zintuigen worden gestimuleerd door te kijken, proeven, voelen en te beleven met verschillende materialen en opdrachtjes. Onze speelzaal is ruim gesorteerd met ontwikkelingsmateriaal op alle vlakken.

5.5 De Sociaal-Emotionele ontwikkeling

Een kind wordt mens tussen de mensen. De sociale ontwikkeling maakt het kind uiteindelijk tot één van ons. Peuters kunnen niet zomaar samenspelen, dit moeten ze leren.

Vooraf jonge kinderen hebben vaak moeite met het spelen en delen met anderen. Dat komt omdat ze sterk op zichzelf gericht zijn, op het "ik" en van "mij".

Dit is een noodzakelijk en belangrijk stadium in hun ontwikkeling. Op deze manier is het bezig een eigen persoonlijkheid te worden en zich te onderscheiden van anderen.

Toch moet een peuter leren samen zijn, samen delen, samen spelen. Hiervoor is het nodig dat volwassenen, in dit geval de leidsters, hen de regels leren die het omgaan met anderen vergemakkelijkt en veraangenamen.

Respect is in onze speelzaal het sleutelwoord: respect voor jezelf en respect voor anderen betekent dat we ieder individu als waardevol beschouwen, dat we de ander in de waarde laten en hen dezelfde rechten toekennen als onszelf. (in nieuwere termen noemt men dit goed burgerschap)

Daarnaast is er respect voor spullen. We laten alles heel en gaan er zorgzaam mee om.

Uiteraard is respect hebben veelgevraagd van een peuter van twee tot vier. Wel zijn ze op deze leeftijd bezig hun theorie van wat wel- en wat niet kan of mag uit te testen. Waar zijn de grenzen.

De kinderen moeten leren dat de wereld een plaats is waar niet zomaar alles kan, waar grenzen worden getrokken en welke consequenties overtreden van deze grenzen heeft.

Peuters hebben regels nodig om hun gedrag op uit te proberen. Worden deze grenzen niet getrokken dan zullen ze hun speurtocht blijven voortzetten.

Regels hebben als functie de sociale omgang te reguleren en ze bieden houvast, veiligheid en bescherming. Ook voor sociale regels geldt dat de kracht ontleend wordt aan de herhaling en het consequent toepassen.

De emotionele ontwikkeling is uiteraard ook belangrijk, naast of in samenspel met de sociale ontwikkeling.

Een kind dat zich veilig en beschermd weet zal zich prettig voelen en zijn of haar emoties durven uiten. Een peuter zal bijv. gaandeweg leren dat bij vallen hard huilen niet altijd nodig is. Op deze wijze leer je je emoties te hanteren. Hierbij is samenspel met andere kinderen een belangrijke factor. Prille vriendschappen ontstaan en spelenderwijs leer je dat het ene kind wel een vriendje voor je is en een ander niet.

Onderscheid tussen kinderen, karakters en eigen identiteit en voorkeur spelen hierbij een rol.

Eerder hebben we vermeld dat we het belangrijk vinden de eigenheid van het kind te stimuleren en te respecteren. Er wordt onderscheid gemaakt tussen zichzelf en de omringende wereld. Vaak zal gehoord worden: "Ik wil het zelf doen". Ook het woord "nee" zal in deze periode veel te horen zijn. Het kind ontdekt "iemand" te zijn.

Het is belangrijk dat kinderen voor de ontwikkeling van eigenwaarde de ervaring hebben dat ze capabel en kundig zijn en zo krijgen ze zelfvertrouwen.

Zelfvertrouwen heb je nodig als je in contact komt met medemensen. Het is dus belangrijk dat ze dat vertrouwen ook krijgen van de volwassenen om hen heen.

Eigenwaarde versterkt dus het zelfvertrouwen en het zelfbeeld van de peuter, waardoor contacten met de omgeving soepeler verlopen.

Samengevat

Wij vinden het belangrijk dat peuters leren rekening te houden met elkaar, dat ze leren samen te spelen en te delen.

Daarbij worden de regels voor de omgang met anderen in acht genomen.

Maar daarnaast hebben ze ook recht op alleen spelen als daar behoefte aan is.

Wij vinden het belangrijk dat ze zich geborgen voelen en dat ze hun gevoelens durven te uiten. (zelfs als dat gevoelens zijn die niet wenselijk zijn).

We proberen een klimaat te scheppen waar de peuter goed zal gedijen, waarin zelfvertrouwen kan groeien en contacten met anderen soepel verlopen.

Waardering voor de eigenheid van het kind is vanzelfsprekend.

5.6 De Creatieve ontwikkeling

Kenmerkend voor creativiteit is oorspronkelijkheid en vormgeving. Kleine kinderen hebben vaak een knuffellap of dier die ze allerlei troostende eigenschappen toekennen. Dat doen ze uit zichzelf, ze scheppen een illusie. Peuters leven in een magische wereld en binnen deze wereld gebruiken ze hun fantasie en fantasiefiguren.

Deze figuren helpen hen de echte wereld onder de knie te krijgen en is een stimulans bij het ontwikkelen van verbeeldingskracht.

Kinderen gaan krassen, tekenen of kleuren om later pas te benoemen wat ze gemaakt hebben. Het begin van scheppend vermogen.

Heel belangrijk bij creatieve ontwikkeling is "het doen omdat het leuk is", zonder direct doel.

Het hoeft niet "mooi" te zijn of af. De voldoening van het scheppen is belangrijker.

Waardering van de omgeving verstrekt dat gevoel competent te zijn.

Bij de ontwikkeling van creativiteit is omgang met veel verschillende materialen gewenst.

Onder de creatieve ontwikkeling valt ook de muzikale ontwikkeling. Deze wordt gestimuleerd door te zingen, dansen en het bespelen van instrumentjes.

Samengevat

Wij vinden dat de peuter zich op eigen individuele wijze moet kunnen uitdrukken. Dat kan beeldend zijn maar ook met dans en andere vormen van vrije expressie.

We bieden zoveel mogelijk en zo divers mogelijk materiaal aan.

6 .Vroegtijdige onderkenning van ontwikkelingsstoornissen

6.1 inleiding

Kinderen ontwikkelen zich in hun eigen tempo en op geheel eigen wijze.

De ene peuter van twee jaar spreekt meer dan anderen. Dit hoort bij de variatie in talenten die mensen kunnen hebben.

Er is geen standaard norm voor de beoordeling van het tijdstip waarop een kind iets moet kunnen. Er zijn wel globale richtlijnen.

Er kan een moment zijn, vanuit waarneming en ervaring binnen de groep, dat er vragen rijzen bij de leidsters. De leidsters zijn opgeleid en hebben ervaring met peuters en hun kinderlijke ontwikkeling.

Toch is ook zij geen deskundige en die pretenties zijn er dan ook niet.

Het kan zijn dat zij een situatie rondom een kind binnen de peuterspeelzaal zorgwekkend vindt.

Wij vinden het belangrijk hiervan ouders op de hoogte te stellen. Misschien hebben zij een verklaring of herkennen zij de zorgvraag. Communicatie is hierover erg gewenst.

Kinderen kennen geen gelijke ontwikkelingsgang en het vaststellen van een stoornis is dan ook moeilijk vast te stellen.

Voorzichtigheid is dan ook geboden en de leidsters stellen niet eigenhandig een diagnose.

Zij zullen altijd doorverwijzen naar de huisarts of de GGD. Deze kunnen een doorverwijzing geven naar deskundige instanties.

Ook andersom, als ouders ongerust zijn stellen wij het op prijs als ouders contact met de leidsters zoeken.

Wij vragen ouders altijd de bevindingen van de daartoe bevoegde instanties met ons te delen zodat ook op de speelzaal bepaalde acties kunnen worden overgenomen. (bijv. logopedie)

Onderzoek formulieren van instanties worden altijd overgedragen aan de ouders en zij geven die af aan de betreffende instantie.

6.2 Gehandicaptenbeleid

Onze peuterspeelzaal staat in principe open voor alle kinderen. Dit impliceert dat we openstaan voor kinderen met een handicap.

Wij vinden het echter van het grootste belang dat elke peuter evenveel aandacht moet kunnen krijgen.

Daarom zal in geval van een handicap apart worden bekeken of deze zorg te bieden is zonder dat daardoor het belang van de andere peuters in gedrang komt.

Fysieke zorg kan bij kleine handicaps gebeuren mits ouders de leidsters goed instrueren en het daartoe bestemde formulier hebben ingevuld en getekend. Ook hierbij alleen als dat betekent dat de rest van de groep niet tekort wordt gedaan.

Elke aanvraag zal door het hele team van leidsters en bestuur zorgvuldig worden besproken.

7. Het beleid ten aanzien van ouders/verzorgers

7.1 Inleiding

De peuterspeelzaal is een plek waar niet alleen peuters elkaar ontmoeten, maar ook de ouders/verzorgers kennismaken met elkaar.

Het is de plek bij uitstek waar informatie kan worden uitgewisseld en nieuwe contacten kunnen worden gelegd. Deze plek willen wij ouders graag bieden.

7.2 Informatie-uitwisseling

Wij vinden communiceren met ouders heel belangrijk.

Dat kan betekenen het uitwisselen van gedachten over opvoeding, als wel het bespreken van problemen. Wij willen ouders ondersteunen bij het opvoeden, maar gaan er van uit dat deze ondersteuning door de ouders zelf wordt gevraagd.

Dat betekent dat wij er vanuit gaan dat ouders zeer goed zelf in staat zijn hun kinderen op te voeden. Maar zijn er problemen dat zijn wij te allen tijde bereid constructief mee te denken en oplossingen te zoeken. Soms kunnen we ouders met elkaar in contact brengen bij gelijksoortige problemen.

Het is belangrijk dat informatie over het kind wordt uitgewisseld.

Om het gedrag van peuters te kunnen plaatsen is tweezijdige uitwisseling onmisbaar (bijv. Laat naar bed gaan, slecht slapen enz.).

Wij gaan er vanuit dat respect voor elkaars opvoedingsideeën een voorwaarde is om goed te kunnen omgaan met eventuele verschillen.

Zo leert een peuter dat er onderscheid bestaat tussen verschillende werelden waarvan hij of zij deel uitmaakt. Regels op de peuterspeelzaal zijn nu eenmaal anders dan regels thuis.

7.3 Observatie en overdracht

Wij maken gebruik van het door de gemeente Utrechtse Heuvelrug in overleg met de kinderopvang en peuterspeelzalen aangepaste versie van het overdracht formulier van Puk en Ko.

Alle peuters worden geobserveerd aan de hand van het overdracht formulier. De daarin genoemde punten worden genoteerd. Dit gebeurt bij 3 jaar en 2 maanden en bij 3 jaar en 10 maanden. In totaal 2 keer. Alleen VVE peuters worden ook geobserveerd twee maanden van binnenkomst.

Aan de hand van dit formulier kan met de ouders/verzorgers overlegd worden of verwijzing naar een passende instantie nodig is. Of waar evt. extra ondersteuning nodig is. Doorverwijzing geschiedt altijd via de huisarts of de GGD.

De leidsters hebben een halfjaarlijks overleg, of indien nodig vaker, met de GGD. Ook hierbij kan bovenstaande worden meegenomen.

De leidsters gebruiken indien nodig buiten het overdracht formulier het observatieschema van zo volg je peuters aangevuld met onderdelen die zij belangrijk vinden! Aan de hand hiervan kunnen ook gebieden worden geobserveerd die wenselijk zijn maar niet in de overdracht wordt meegenomen.

Aan de ouders wordt de mogelijkheid geboden om de voortgang van hun peuter te bespreken tijdens een 10 minutengesprek. Ouders kunnen hiervoor intekenen. Ouders die daar absoluut geen behoefte aan hebben geven we dan de mogelijkheid een dagdeel mee te draaien zodat zij de routine van de groep meemaken en de voortgang van hun peuter aan de hand van wat er op een ochtend gebeurd besproken wordt

Bij het verlaten van de peuterspeelzaal ontvangen ouders een overdracht formulier. (gemeente breed gedragen) Dat wordt met de ouders besproken door de leidsters. Ouders kunnen daar hun eigen visie (indien afwijkend van de mening van de leidsters) aan toe voegen. Van ouders wordt verwacht dat zij dit formulier overhandigen aan de basisschool van hun keuze. Indien het VVE betreft is gekozen voor een "warme overdracht" door de leidsters van de peuterspeelzaal aan de basisschool. het spreekt vanzelf dat dit ook met de ouders wordt besproken.